

محمد پروین گنابادی

در نخستین مقاله‌یی که سال گذشته زیر عنوان «هدفهایی که در نشر معاصر دنبال می‌شود» درین مجله منتشر شد این توجه بدست آمد که سه هدف زیر مورد توجه نویسنده‌کان معاصر است:

- ۱ - سادگی و روانی نثر.
- ۲ - درستی کلمه‌ها و جمله‌ها از لحاظ لغت و صرف و نحو.
- ۳ - تهدیب و تصفیه زبان فارسی از نفوذ ناروای زبانهای بیکانه و نکره نی استقلال زبان فارسی.

سبس در مقاله‌های دیگر گفتگو درباره‌ی هدف سوم آغاز گردید و بارها یادآوری شد که آنچه به استقلال یک زبان گزند و آسیب فراوان می‌رساند، و خنه کردن فاعده‌های صرف و نحوی ورسم خطی و مانند آنهاست نه داخل شدن لغتها بیکانه و در ضمن چند کفتار برخی از مورد های مذکور به تفصیل نشان داده شد از قبیل:

جمعیای مذکر سالم و مؤنث سالم و مکسر تازی، کلمه‌های الف و لام دار، کلمه‌های تنوین دار، و سرانجام موضوع همنه دامنه‌دارتر شد و از هر لحاظ در پاره‌ی آن به گفتگو پرداختیم و دنباله بحث در همنه به چگونگی به کار بردن کلمه‌های خارجی منجر گردید که اینک درین شماره موضوع مزبور یادآوری می‌شود: تردیدی نیست که در دنیای امروز هیچ ملت متعددی نعیتواند به شیوه‌ی اعتزال بزر برداشته خود را با جهان فقط کند بلکه بر عکس پیشرفت‌های حیرت آور علمی و صنعتی موج‌های در جهان پیدید آورده است که به اجبار ملت‌های جهان را بهم تردد می‌سازد و بیویژه ملت‌هایی که بهر سبب از کارروان تمدن این عصر بازمانده اندنا گزبرند برای بدت آوردن دانشها و هنرها تو و به منظور بالا بردن مصلح زندگی اقتصادی خویش با کشورهای پیشرفت و متوفی جهان پیغام‌های فرهنگ و اقتصادی گوناگون بینندند و روشی بیوند و هم‌ستگی خویش را انجهان متمدن روز بروز استوارتر کنند. شکی نیست که این‌جهة هم‌ستگی و ارتباط درین همه‌ی روش‌های زندگی و آینه‌ای اجتماعی مردم تائیر می‌بخشدو بیویژه اندیشه‌های تاریخی جانشین اندیشه‌های کهن می‌گردد و نهاده از بزرگ‌ترین این‌جهات در روش‌های علمی و هنری و اجتماعی وادی مصطلح می‌شود و زبان را پر عرصت توسعه می‌بخشد در چنین وضعی چنانکه یاد آور شده‌ام یا باید دستگاهی نظری فرهنگستان باشد که ماه‌بیمه باین کلمه‌ها و اصطلاح‌های تازه‌خواه علمی وادی و هنری و خواه لغت‌های معمولی صورت رسمی بخشنوده کدام را مختار می‌نماید و فاعده‌های انسانی و مطالعات فرنگی را با مختصر تغییری که آنرا با خصوصیت‌های فارسی ساز کارسازد، کلمه را پذیرد و روش درست بکار بردن آنرا به همکان اعلان کند.

اما نویسنده‌گان و مترجمان نیز باید در بکار بردن کلمه‌های خارجی انسانی و مطالعات فرنگی خصوصیت‌های زبان مادری خویش را بیادداشتند باشند و همچنانکه باز رسانیدند که بهم متن پیمانهای سیاسی و اقتصادی می‌کوشند در فرادرادها و پیمانها ماده‌یی کنگانیده شود که با استقلال سیاسی و اقتصادی کشور ناساز کار باشد، نویسنده‌گان و مترجمان نیز هنگام پذیرفتن و بکار بردن کلمه‌های بیکانه باید در اندیشه‌های استقلال زبان مادری آنان آسیب و کلمه‌هایی را متداوی نکنند که به موجودیت و استقلال زبان مادری آنها منتهی نیزند. پیداست که آراستگی به وجود این ملی خود بخود جوانان را بر من انگیزد که این اصل را مراتعات کنند، چنین جوانانی هر گز مرعوب پیشرفت‌ها و ترقیهای حیرت انگیز دیگران نمی‌شوند و با اینکه به اقتباس دانشها و هنرها بیکانگان به منظور شکوفان ساختن دستگاه‌های علمی و صنعتی و اقتصادی می‌پوشند این رسانی داردند، نگهبانی آینهای و رسماً را که از یا به های استقلال شعرده «یتیوند نیز از هم‌عترین وظیفه‌های خود من دانند». و تردیدی نیست که در میان آینهای ملی زبان مادری از همه گرامی تر وار چندتر است و از کن‌های اساسی بشمار می‌رود، و وجود این ملی بهما فرمان می‌دهد که در نگهبانی و تهدیب آن صمیمانه پکوشیم بیویژه که این خصلت عالی در میان

روش

نوشتن

كلمات

بیکانه

و جز اینها و درین باره مرحوم بهمنیار نوشته‌اند : در نوشتن کلمات بیگانه که ازغیر عرب‌گرفته شده است معمول برخی از نویسنده‌کان این است که ضممه و فتحه و کسره حروف را بصورت واو ویاء و الف جزو کلمه من نویسند ، و این طرز کتابت گذشته از اینکه با اصل استقلال خط وزبان (فارسی زبانی زنده و مستقل است و هر لغت اجنبی که وارد آن می‌شود باید تابع مقررات و قوانین آن باشد) منافات دارد منشأ دو عیب مهم نیز شده است ، یکی اینکه در داخل کردن این سه حرف هر نویسنده ذوق و سلیقه یا تشخیص خود را ماختنقار می‌دهد و کلمه‌را به دلخواه خود به شکلی خاص در می‌آورد و یک کلمه که تلفظی واحد دارد به دو یا چندشکل مختلف نوشته می‌شود ، چنانکه « اتمبیل » را در نوشته‌های فارسی به اشکال « اتومبیل ، اتومبیل ، اتمبیل » و همچنین « پرفسر » را به اشکال « پروفسور ، پروفسور » می‌باشیم و بدینه است که این هرج و مرج در شیوه کتابت یافتدیده نیست . دیگر اینکه این سه حرکت به سه حرکت محدود (آ - او - ای) و دو حرکت ملين (او - ای) که جزو دو کلمه است مشتبه می‌شود و خوانندگانی که تلفظ اصلی کلمه را نمی‌دانند در تشخیص این دو نوع حرکت و طرز تلفظ کلمه متوجه و سرگردان می‌مانند .

برای رفع این دو عیب باید اصل استقلال خط وزبان و اصل احتراز از التباس را منظور داریم و به طور مطلق از داخل کردن و او بیان ضممه و الف بیان فتحه و یاء بیان کرده در کلمات بیگانه غیر عربی خودداری کنیم ، و فی المثل بجای « بود » کرام ، اتومبیل ، فرمول » ، که برخی من نویسند « بود » کرم ، اتمبیل ، فرمول » بنویسیم وهكذا . از مقدمه‌ی لفظنامه‌ی دهخدا ص ۱۲۱) از روزگاری که مرحوم بهمنیار این فاعده را به فرهنگستان ایران پیشنهاد کرده‌اند و به تسویی نرسیده است تا کنون هزاران کلمه‌ای خارجی دیگر در خط و وزبان فارسی به دویا چند گونه نوشتن متداول شده است وهم اکنون نیز تا یک دستگاه صلاحیتدار در پاره‌ی چنین کلمه‌ای رای قاطعی صادر نکند و یکی از چند شکل را بر نکریم و بقیه صورتها را غلط نشاندارد ، روز بروز بر تعداد این کونه صورتها افزوده می‌شود و برای گرفتن تصمیم قاطع در پاره‌ی این کونه اشکالها با نتیجه‌های که در خط فارسی وجود دارد تنها باید به یک دلیل متوصل شد و آن هم حفظ استقلال خط وزبان و پیشکیری از هرج و مرج است و گرفته استدلال مرحوم بهمنیار به اینکه اگر در مثل « اتومبیل » را بصورت « اتمبیل » ننویسیم « خواننده در طرز تلفظ کلمه متوجه و سرگردان می‌ماند » و « او » بیان ضممه را « ou - او » تلفظ می‌کند بدینسان نقض می‌شود که چون در خط فارسی آواها با حرفاها نوشته نمی‌شود کلمه‌ی « اتمبیل » و آواها توان به دهها صورت دیگر خواند از قبیل فتح باقیم یا کسر راهمه‌ی حرفاها کلمه و فتح یا ضم یا کسر حرف اول و کسر باضم دیگر حرفها و خلاصه همان اشکالی که در تلفظ همه کلمه‌های فارسی وارد است بر اینکونه کلمه نیز وارد می‌آید و بنای پرین اگر روزی دستگاه صلاحیتداری بخواهد درین باره رایی صادر کند قاطع ترین دلیل حفظ خط و وزبان و قیاس کردن آنها به دیگر کلمه‌های فارسی است و از هم اکنون نیز مترجمان و نویسنده‌کان علاقه‌مند می‌توانند اصل مزبور را در نظر گیرند و در بکار بردن کلمه‌های هزبور از نظر مرحوم بهمنیار بیرونی کنند و بیویژه نوشتن کلمه به خط لاتین در حاشیه‌ی کتاب یا نوشته اشکالی را که در تلفظ آن برای خواننده رخ می‌دهد ، رفع می‌کند . و هرچه زودتر باید روش یکنواختی در باره‌ی املای کلمه‌های هزبور متداول شود تا از نظر آموزش و پرورش وقت آموزگاران و دیران در آموزشگاهها صرف کشمکش و اختلاف در نوشتن آنها نشود و دانش آموزان عزیز نیز بیهوده سرگردان نباشند و عمر گرانایه‌ی آنان در این کونه اختلافهای بیهوده تلفنشود .

در باره‌ی واو بیان ضممه‌ساز است نکته‌های دیگری را نیز یاد آوری کنم : صاحب‌المعجم می‌نویسد : « واو بیان ضممه و آن واو ، دو ، و تو است که در صحیح لغت دری ملفوظ نکردد و در کتابت برای دلالت ضممه ←

ملت ماریشه‌های استواری دارد و از قدیمترین روزگاران مردم کشور ما بدان پایمده بوده‌اند ، و توان گفت یکی از رازهای بقای ملت ما در طی قرنها بیکاری که بازرس کننده اندوهبار و جانخراش و تاخت و تازه‌های وحشتیار و سمعناک بیگانگان به این سرزمین روپرورد بوده است ، همین‌وجدان ملی است . چنانکه در کشورها فهرمانانی پدید آمده‌اند که برای همیشه نام پلنگ آنان مایه میاهات ملت ماخواه‌دیدند ، مانند دادبه پارسی یا عبدالله بن مقفع و فردوسی طوسی و ابوریحان بیرونی و جز آنان که هر کدام در نگهبانی آینه‌ها و رسماهای بزرگ ملی می‌کامه‌ای بلندی برداشته و شاهکارهای جاویدانی از خود به یاد گار گذاشته‌اند . بزرگان مزبور با آنکه مسلمانی گزیده بودند ، از اندیشه‌ی ایران دمی غافل نبودند و به چیزرو مرعوب نیرومندی قوم غالب نشند و در نهایت مردانگی و دلیری نبوغ خود را در راه زنده کردن زبان و آینه‌ای ملی خویش نمودار ساختند از آن روزگار تاکنون تحولهای سیاسی و اجتماعی گوناگون در میهن مارخ داده و تیره‌های مختلف به این سرزمین هجوم آورده‌اند اما زبان فارسی در همه‌ی این کیرو دارها موجودیت خود را حفظ کرده و هر چند در برخی از عصرها دچار انحطاط شده است اما دیری نگذشته است که شیفتگان بدین زبان راههایی برای اصلاح آن اندیشه و آنرا از خطر نابودی رهانیده‌اند . مرحوم بهار می‌نویسد : « محال است عصری بربیک زبان پکنند و تغییری در آن زبان روی ندهد ممکن باشد یک چیز رعایت شود و آن حفظ پایه و قواعد ستور زبان است که در عین آزادی فنی بایستی از آن غفلت نکرد یعنی باید هر نویسنده حق داشته باشد به هر طریق که بهتر می‌داند و با هر لفظ که فصیحتر می‌پندارد الہامات قلبی خود را نشان دهد و قیدی پرداز و پای او نمی‌داند ، منتها ارائه طریق پر طبق دستور و از حیث معنی لغت ، از طریق فرهنگستان و به وسیله دیگر اساتید بایستی به عمل آید ، و قاعدة عمومی در حفظ و حمایت لغات مادری نیز مانند قواعد صرف و نحو محترم شمرده شود . با این روش امید است نثر فارسی در نتیجه انقلاب سی‌جهل ساله و مساعی نویسنده‌کان فاضل ... دوره برافتخاری را بگذراند چنانکه در این اوخر ترقی فاختی که در نثر فاشلانه و بی‌غلط فارسی پیدا شده است این نوید را بعما میدهد ». (از سبکشناسی ج ۳ ص ۴۰۷) باری مشکلی که در نشر معاصر پدید آمده است نیازمندی به نقل کلمه‌های فنی و ادبی در فوشهای علمی است این کلمه‌ها که از زبانهای فرانسه و انگلیسی و دیگر زبانها به فارسی برگردانده هیشوند ، دشوار بیهایی پدید آورده‌اند زیرا کذشته از اینکه الفبای فارسی فونتیک نیست و آواهای مختلف را نمی‌توان در آن نشان داد بسیاری از آواهای الفباهای بیگانه در زبان فارسی یافت نمی‌شود و این آواها در زبانهای بیگانه نیز با هم تفاوت دارند و مثل برخی از آواها در بیک زبان به حرف (ه) و در زبان دیگر به حرف (ا) یا (آ) انشان داده می‌شود و در نقل کلمه‌هایی که دارای این کونه آواه است ، متن‌حنایی که کلمه را از انگلیسی به فارسی بر می‌گرداند آنرا به یک صورت می‌نویسد و آنکه آنرا از زبان فرانسه یا زبانی دیگر نقل می‌کند به صورتی دیگر متداول می‌سازد و در نتیجه ملاحظه می‌شود که نوشته بیک کلمه در زبان فارسی به دو کونه متداول می‌شود مانند کلیم و کالیم و بمانگان و منکنز و کربن و کاربن و کپسول و کاپسول و مانند آنها . گذشته ازین برخی از آواها از قبیل (ه) را کروهی از مترجمان ضممه فارسی تلقی می‌کنند و چون در خط فارسی آوای ضممه دارای نماینده‌ی نیست که به کلمه پیوسته شود و در مثل ضممه « کرک » را نمی‌توان به کلمه متصل کرد بلکه خواننده باید معنی کلمه را در باره آنکاه (ک) را مضموم بخواند ازین‌جا کلمه‌های را که دارای حرف (ه) هستند کلمه‌های فارسی مضموم قیاس می‌کنند و در مثل کلمه‌های (romane) و (Controle) را از این‌جا و کنترل می‌نویسند اماده‌سته دیگر (ه) را به قیاس (و) بیان ضممه در کلمه‌های فارسی (دو) و (تو) و (جو) بصورت (و) مینویسند بیان : رومان - کنترول و در نتیجه نوشتن سدها کلمه به دو صورت و بلکه به چند صورت متداول شده است مانند : هیکروب و هیکرب و فرم و در فرم . دل و دول . متود . الكل والکول و جز اینها و حتی در یک کلمه یک (ه) ای همان کلمه را ضممه تلقی کرد (اندو) (ه) دیگر را (و) مانند (اتومبیل) و (کنترول)

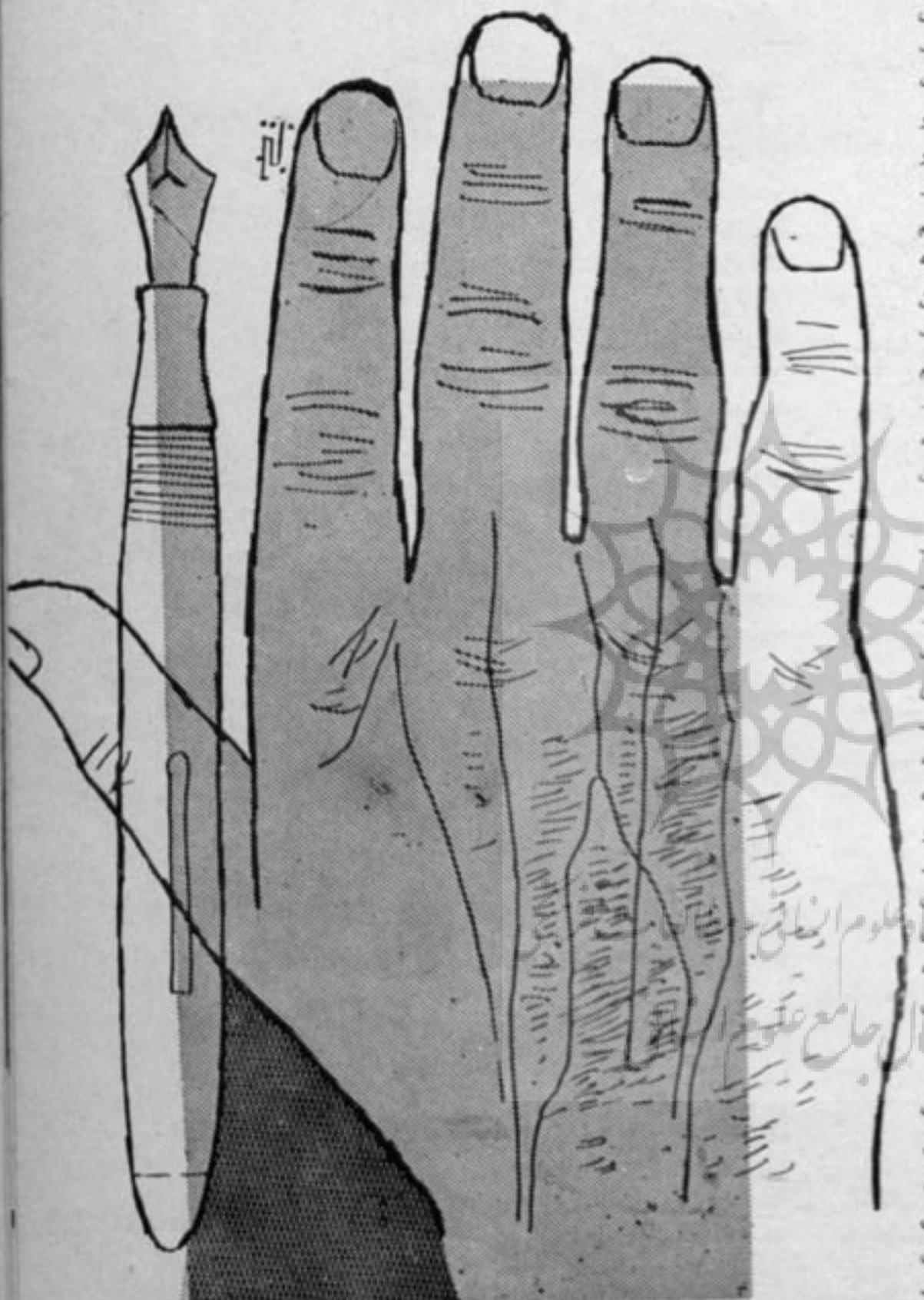
ماقیل آن نویستند. (۱) ابته کلمه‌ی «جو» در شمار دو کلمه‌ی نیست که شمس قیس آن ر در المعجم آورده است بلکه کلمه‌ی مزبور مخفف «جون» می‌باشد و بنابرین (و) بیان ضمۀ چنانکه در آن روز کار شمس قیس نوشته است منحصر به دو کلمه‌ی: دو و تونیست بلکه گذشته از پنکه در لبجه‌های محلی نیز چنین واوی هست و در شمار مهای پیش از نوشته‌ی آفای دکتر کیا پدان اشاره کردم در جنوب خراسان نیز «بوته» را بته یا پته (پتشیدت) تلفظ می‌کنند و دسته‌دیگری از کلمه‌های کهوا و خرسند را نیز با او معمولی نوشتند. گذشته از اینها بسیاری از کلمه‌های نر کی را نیز از پنرو که با آوای مشابه آوای (E) فرانه تلفظ می‌شوند هم با او و هم بـ او آورده‌اند مانند: چیق و چیوق والغ بیک والوغ بیک و شلغ که (واو) آن همانند او بیان ضمۀ است و یورغه ویرغه ویرتمه و یورتمه و قورمه که در خراسان آنرا بفتح قاف و او تلفظ می‌کنند و کماک که تا چندی پیش گروهی از متعصبان آنرا (کومک) می‌نوشتند. همچینی و او محبول که هم اکنون تلفظ آن از میان رفته و تنها در علم قافیه از آن و هم از بایی مجھول سخن به میان می‌آید مشابه او بیان ضمۀ بوده است و خلاصه اگر دستگاه صلاحیتداری بخواهد در باره‌ی طرز نوشتن کلمه‌های خارجی دارای حرف (o) یا (au) یا (ط) تصمیمی بگیرد باید همی نمونه‌هایی را که یاد کردم درنظر آورد و قاعده را آنچنان تنظیم کند که شامل و جامع باشد و در آن نمونه‌های شاذ و استثنای پدیده نماید. نوع دیگر کلمه‌هایی که از بانهای بیکانه به فارسی بر گردانده شده است آنها هستند که حرف (t) یا (tt) را در آنها به (ط) تبدیل کرده‌اند مانند:

ایتالیا - پرباتانیا - اتریش - پتری - پاتس - پترف - تنتور - تربانتین - اپتابالیدن - لاتار - بلیت - نفت - نفتالین - اتلس - پتانس - امپراتور - انتوان وجز اینها که نوشتن آنها با (ط) بصورت ایطالیا... مخالف اعلای فارسی است وزیان فراوان باستقلال خط وزبان فارسی میرساند چنانکه مر حوم پنهانیار در ذیل (حروف عربی در کلمات فارسی) بعنوان قاعده‌ی ۲۰ اعلایی نوشتن پاره‌یی از کلمه‌ها مانند: صطخر - اصفهان - بسطام - شست - شطرنج - صد - صندلی - طارم - طاس - طالش - طبرخون - طبریزد - طبرستان - طبس - طبانجه - طبیدن - طراز - طرخان - طشت - طوس - طهران - طهماسب - طهمورث - طیلسان - طاق - غلطیدن - قالی - غلیان و قهستان را با (ط) و (ق) و (س) روانشمرده و برآورده که چون حرفهای مزبور درین روزگار به صورت عربی تلفظ نمی‌شود و در بیشتر فرنگیان کلمه‌های مزبور هم بصورت فارسی و هم بصورت عرب شبیه شده بیتر اصطلاح بدبستان نوشته شود: استخر، اسپهان، بستان، شت، شترنک، سد، صندلی، تارم، تاش، تالش، تبرخون، تبرزد، تبرستان، تیس، تیازجه، تبیدن، تراز، ترخان، تشت، توں، تهران. تماسب، تهورس، تیلسان را، تاق، غلتیدن، غالی، غلیان، کوهستان.

و در ذیل قاعده‌ی ۲۳ می‌نویسد: برخی از نویسندهای پاره‌یی از کلمات بیکانه غیر عربی را به صورت عرب و با حروف مخصوص به عرب و فی المثل «ایتالیا» را به طاء و «مستکی» را به صاد و طاء و «ومفتانیس» را به قاف و طاء، می‌نویسد، و این شیوه گذشته از متفاوت با اصل استقلال خطوزیان دارد، ایجاد عیب با اشکالی در خط کرده و آن بدرو با جند گونه نوشته شدن برخی از کلمات است که اغلب در نوشته‌های فارسی مشاهده می‌کنیم مانند اتریش و اطریش، تنتور وطنطور، مغناطیس و مقناطیس و امثال اینها.

(از مقدمه‌ی ۱۷۲ لغت‌نامه‌ی دهخدا)

در باره‌ی کونه‌یی از کلمه‌های خارجی که حرفها و آواهای آنها چنان است که در فارسی آوای همزه‌ی تازی را نشان میدهند در شماره‌ی پیش یاد آورشدم که فارسی زبانان آنها را بصورت (ی) نوشته‌اند مانند: سویس و بیویز و بالدوین و نایلیون و دیوی ویاد آورشدم که بیهوده و بغلط برخی از هنرچنان در برخی از کتابهای آنها را به صورت سویس و بیویز و بالدوین و نایلیون و دیوی نوشته‌اند. از این کونه کلمه‌ها در کتابهای علمی دیگر

وهرچه زودتر خودرا بکاروان بزرگداش و تمدن جهان که بر عرض شکفت آوری روبه پیش گام بر میدارد، بر سانند و مانند نیاکان خویش بتحقیق و کنگاواری و کشف دشواریهای داش و هنرسر کرم شوند.

در شماره‌ی پیش نیز یاد آوری کرد که در تنظیم فاعده‌های رسم و خط و اعلا و دستور زبان میتوان این نکته‌های املحاظ داشت:

۱- سهولت و سادگی تازه نظر آموزش همکانی پیشرفت با سادگردن مردم کمک کند.

۲- نگهبانی استقلال خط وزبان فارسی.

۳- در نظر گرفتن شیوه‌های متقدمان در اینکونه موردگاه.

۴- اصل پیشرفتگی یاتکامل و تحولهایی که ازین نظر در کلمه‌ها و فاعده‌ها روی میدهد.

۵- بحساب آوردن تصریفهای عامه‌ی مردم در کلمه‌های پیکانه.

۶- توجه بدین اصل که خواندن بانوشن ساز کار باشد چنانکه جز در موردهای نادری در زبان فارسی اختلافی میان خواندن و نوشتن نیست.

در خاتمه بازهم باید یاد آوری کنم که اگر هرچه زودتر دستگاه‌ای صلاحیتدار مانند وزارت فرهنگ‌دانشگاه و فرهنگستان تصمیم فاطعی

در باره‌ی یکتاخت کردن املای کلمه‌های خارجی نگیرند کار هرج و مرج

نوشتن این کونه کلمه‌ها به جایی کشیده خواهد شد که همه‌ی دانشجویان و

جوانان را سرگردان خواهد کرد و اینک برای نمونه دسته‌ی از اینکونه کلمه‌های اکمل‌لغان و نویسنده‌گان مختلف به صورتی مغایر همان کلمه‌هادر کتسا

دیگر یا حتی در یک کتاب آورده‌اند از نظر خوانندگان ارجمند میگذرانم تا کواهی دهند که در نگریستن بدین امرجه اندازه بهشتاب و تسریع در کار

نیازدارد.

کلیم، کالیم، کلیم، کالیوم.

منکفر، مانکانز؛ مانکفر، منکافن.

کربن، کاربن، کربون، کاربون

کربنات، کاربونات، کربونات، کاربنات

کپسول، کاپسول، بیماد، پوماد.

الکترولیت: الکترولیت، فتامید، فوتامید

تیراید، تیراید، تیروئید، تیرئید.

بن، بیون، برتون، بروتون، بروتون، برتون

ایدرژن، هیدرژن، هیدرژن، ایدرژن، هیدرژن، هیدرژن.

بنزاپیک، بنزاپیک، بنزاپیک، بنزاپیک

سلول، سللو، شک، شوک، سرم، سروم

تنتوور، طنتوور، تنطور، طنطور

پتان، پوتان، پطان، پوتان

میکروب، میکروب، اپی درم، اپیدرم

پیتکربنات، بیکربنات، بیکربونات، بیکربونات

آمونیاک، آمونیاک، اتمیک، اتمیک

برمنکنات، برمنکنات، برو مانکنات

برمانکنات، برو مانکنات

نفتالین، نفطالین، اپتالیدن-ایپطالیدن و تصور میکنم بیش از این

مایعی ملال خاطر خوانندگان ارجمند شود.

● ●

نیز دیده شد که آنها را به دو صورت آورده‌اند یکی بصورت همزه و دیگری به صورت الف یا (ی) یا (ء) که اینک صورت آنها را بدینسان نشان می‌دهم:

موافق فارسی

کولستاتم

رآکتر

رآلیزم

ایدآل

کافه این

کرمه اوین

نهاویلاسم

ککائین

تیراید

ایدرژن (یا)

هیدرژن

الکلاید

بنزاپ

کلایدال

آلین اید

برتهاین

کلرایدرايك

واکر (eo) را به (ی) بدل کنند مانند ترکیه‌ای عامه‌ی مردم ایران

اشکال پدید آمدن همزه در وسط کلمه‌ها رفع خواهد شد و هر مثل بجای : زنیوا

زنی زیوبا زیو تلفظ کنند و بیداست که در همه‌ی اینکونه مورد ها صورت

لاتین کلمه را نخستین بار در حاشیه باید فید کنند. از آنجه کذشت می‌توان

فاعده‌های این در بر گرداندن کلمه‌های خارجی به فارسی بدینسان گرد آورده:

۱ - کلمه‌های منتهی به (er) و (et) و (é) (ا) در فارسی به

های بیان حرکت می‌نویسند مانند: drouo - puer برو که و leret برو و

oxygéné اکسیژن و idée ایده.

۲ - آواهای (ou) و (u) را در فارسی به (و) یا (او) نشان دهند

مانند: Ampoule آمبول. budget بودجه.

۳ - (o) و (au) و (eu) را در فارسی شمه تلقی می‌کنند و آوا یا

حرفی که در کلمه آنها را نشان دهد در خط فارسی یافت نمی‌شود و از بین رو

آنها بر کلمه‌های مضموم در فارسی قیاس می‌کنند.

۴ - (t) و (tt) را به (ت) تبدیل می‌کنند نه به حرف (ط) که در الفبای

امروزی فارسی وجود ندارد و از تازی در فارسی کلمه‌هایی با حرف مذکور

متداول شده است.

۵ - حرفهای (s) و (h) و (gh) و (a) و (e) و (غ) بدل علوم آنها را به (س) و (ه) و (غ) و (آ) و (ا) و (غ) می‌کنند.

۶ - (eo) را میتوان به (ی) یا (ء) بدل کرد.

۷ - فتحه را در فارسی بصورت (آ) نشان نمیدهند و بنا برین کلیم

و کربن و گرم و منکنر صحیح تر از کالیم و کاربن و مانکانز و کرام است.

۸ - (th) انگلیسی را باید در فارسی به (س) یا (ز) بدل کردن (ث).

اینهاست پیشنهادهایی درباره چکونگی بر گرداندن کلمه‌های پیکانه به خط

فارسی که در نتیجه‌ی مطالعه‌ی بسیاری از کتابهای علمی معاصر و بیررسی

رسم خط فارسی و نظریه برخی از داشتماندان به گرد آوری و تنظیم آنها

برداخته ام و به هیچ‌جزو در پیشنهادهای مزبور تعصی ندارم و مدعی نیستم که

بطور قطع باید این ماده‌ها بی‌حل و اصلاح پذیرفته شود بلکه آنها را به ترتیبی

راهنماهی برای اهل فن میدانم که در هنگام تدوین فاعده‌های رسم خط جامع

برای خط امروز، پدانها در نگرند و هرچه زودتر مستور جامعی درین باره در

دسترس مردم قرار دهند تا از هرج و مرچ که درین رسم خط و املا و

به ویژه در خصوص طرز نوشتن کلمه‌های خارجی پدید آمده است جلوگیری

شود و جوانان مایه‌ای تلف کردن وقت گران‌نمایی خویش در این کونه نکته

های مقدماتی زبان، به هدف اساسی تعلیم که کسب دانش است سرگرم شوند